

Pavlics Tamás (MBVMK)

AZ ORSZÁG, AZ ISKOLA ÉS A TÖRTÉNELEM HATÁRÁN – RENDAHGYÓ TÖRTÉNELEMÓRÁK A NAGY HÁBORÚK NYOMÁBAN

*Kulcsszavak: Börtönmúzeum, nagy háború, Sátoraljaújhely,
élménypedagógia, rendhagyó történelemóra*

A Magyar Büntetés-végrehajtás Múzeumi Kiállítóhelye, a sátoraljaújhelyi Börtönmúzeum, a szabadságvesztés-büntetés történetének bemutatásán túl aktív szereplője a rendvédelmi szervek hagyományőrző tevékenységének, különös tekintettel a helytörténeti vonatkozásokra.

Ennek az önként vállalt feladatnak egy különleges színfoltja volt annak a történeti sétaútvonalnak a kezdeményezése, kijelölése, majd 2017-ben a Hadtörténeti Múzeum pályázatának segítségével a megvalósítása, mely a két világháború sátoraljaújhelyi helyszíneit kapcsolja össze történelmi tanösvényként, huszonnégy információs táblán és prospektusban bemutatva az állomásokhoz kapcsolódó információkat.

A sétaútvonalnak nem volt „hivatalos átadója”, hanem az I. világháború befejezésének 100. évfordulóján, 2018. november 11-én a nagy háború helyszíneit első alkalommal járhatták végig a sátoraljaújhelyiek. A tíz állomáshoz kapcsolódóan egy múzeumandragógiai programot állítottunk össze, életképek segítségével elevenítettük fel egy-egy emléktábla történetét (a vasútállomáson például Svejkkal találkozhattunk). A nagy sikerrel megrendezett séta folytatásaként 2019-ben a II. világháborús helyszíneket mutattuk be szervezett formában abból az alkalomból, hogy hetvenöt éve, 1944 decemberében fejeződött be a II. világháború Sátoraljaújhelyen. Ez alkalomból a történelmi emléksétához hasonló túra megrendezésén túl a középkorú és idősebb résztvevők mellett a diákok számára még izgalmasabbá tettük a részvétel lehetőségét azzal, hogy az egyes állomásokat geocaching játékkal kapcsoltuk össze, mely a kincskeresés ősi szenvedélyére alapozva egyesíti a modern technikát (GPS, internet) az ismeretterjesztéssel.

A következő két év a koronavírus által korlátozott lehetőségek időszaka volt, így 2021-ben az egyéni megemlékezést segítő ún. „pipacspontok” várták városszerte az érdeklődőket, 2022-ben pedig az addig inkább felnőtteknek szánt programot alakítottuk az élménypedagógia eszköztárával a helyi és a környékbeli iskolások számára rendhagyó történelemórákká a Hősök temetőjében, a füzéri katonai hagyományőrök segítségével.

Az előadás az évente megvalósított programok során formálódó élő történelmi emlékezet aktuális neveléstudományi reflexióit mutatja be.